Vad finns kvar att göra inom lantbruket?

Malin Kylmä & Markus Hoffmann, LRF

VISIT…

LANZAROTE Caliente.COM

Lantbrukets tidsaxel för vattenvård , axplock

5-8 miljarder kr

198x
Regler om lagrings kapacitet för gödsel

1988
Riksdagen beslutar om ett åtgärdsprogram mot växtnäring släckage

199x
Regler om vinter grön mark

199x
Krav på behörighets kurs

199x
Regler om tidpunkt för spridning av gödsel

1995
Medlem i EU, miljöersättning för våtmarker, fånggrödor, skyddszoner samt Nitratdirektivets regler med utpekande av nitratkänsliga områden

2003
Utökade känsliga områden

2005
Översyn av regler för djurtäthet, övergångstid

198x
Regler om spridnings areal

Ca 6 miljarder kr

1984
Miljöavgift på handels gödsel

199x
Regler om täckning av gödsel behållare

199x
Regler om snabb nedbrukning av gödsel

1999
Säkert Växtskydd startar

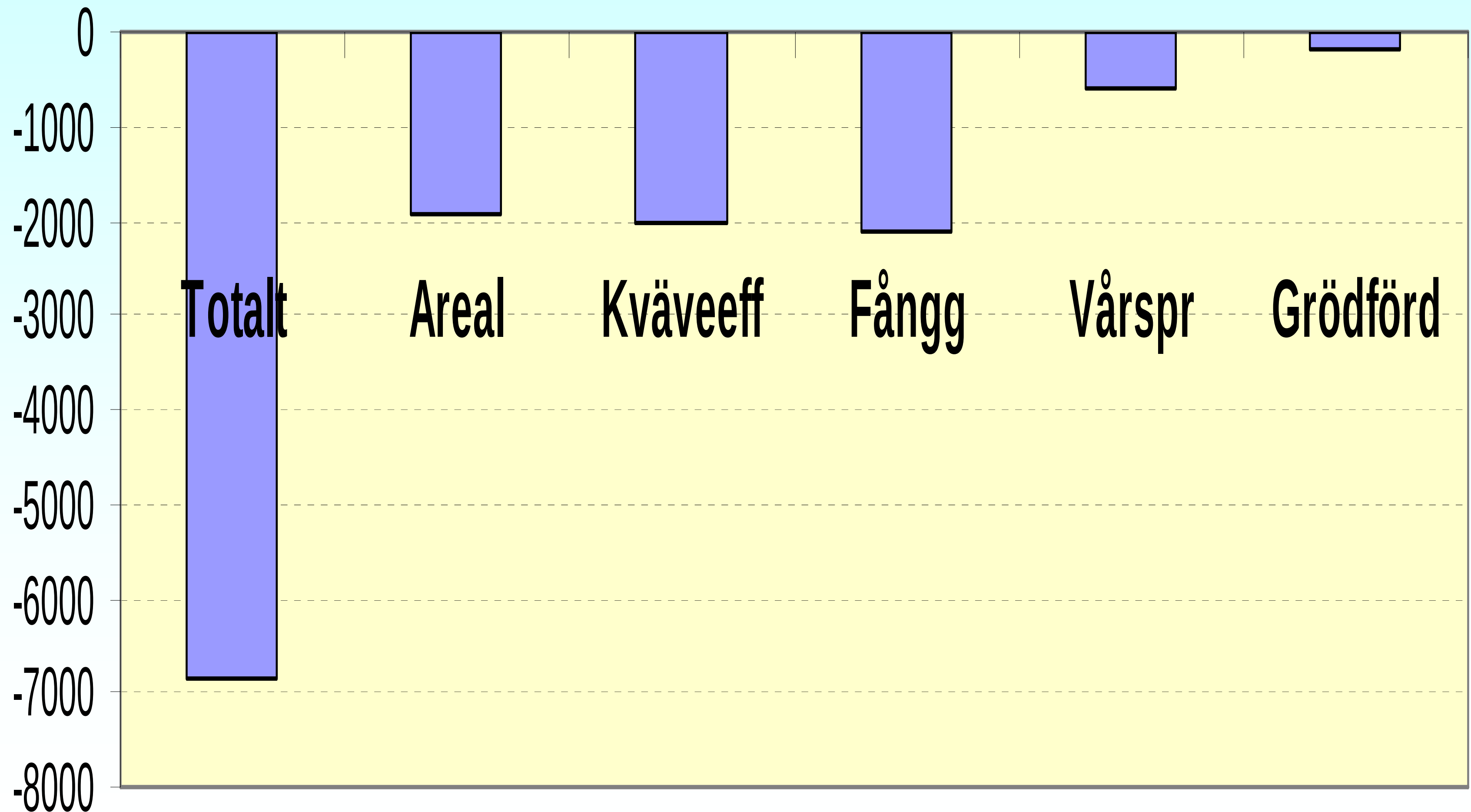
2001
Greppa Näringen startar

Ca 150 milj kr

Resultat av lantbrukarnas arbete med vattenvård, exempel

	Resultat	Källa
N-utlakning	(1) -20 000 ton från 1985 till 1995 (2) -7 000 ton från 1995 till 2003 (3) 2000 ton till 2005	*Tre utredningar av SNV och SJV*
P-förluster	- 19% från 1995 till 2000	*SNV*
Ammoniak avgång	- 18% från 1995 till 2003	*SCB*

Oväntat stor minskning av kväveutlakningen 1995-2003

Kvar att göra på den enskilda gården

Exempel	Potential
Om ALL gödsel från djurens sprids på bästa sätt, dvs mest på våren.	Cirka 1 000 ton
Om ALLA lantbrukare följer statens riktlinjer för mineralgödsel.	2 000 – 3 000 ton
Summa	**3 – 4 000 ton**

En teoretiskt perfekt gödsling minskar kväveutlakningen med 3 - 4 000 ton av dagens cirka 60 000 ton som motsvarar cirka 20 kg N/ha.

Analys

Ca 20 års arbete med åtgärdsprogrammet för kväve på de enskilda gårdarna har skett genom…

1. **Lagstiftning**
2. **Ekonomiska styrmedel**
3. **Utbildning och rådgivning…**

…det mesta av kväveresan ligger bakom oss. De åtgärder som ger flest ton kväve är gjorda.

Många odlingsåtgärder har en **absolut åtgärdsgräns** men andra åtgärder som våtmarker har en **politisk bortre gräns** som potential.

Tankar om fortsatt kvävearbete (1)

Förstå mekanismerna, skilj på HUR och VAD

Miljöbalken, skatter, miljöersättningar och rådgivning påverkar **HUR** bonden odlar.

De senaste årens stora minskningar visar att förändring i **VAD** bonden odlar ofta ger större minskning av kväveutlakningen.

Vem bestämmer VAD som odlas?

Marknaden.

Bonden kan bara odla sådant som vi väljer att äta, att köra bilar på eller att värmer hus med.

Tankar om fortsatt kvävearbete (2)

Spannmålodlingen 2006 var den lägsta på 150 år. En betydande del av den stora minskningen av kväveutlakningen hittills har skett genom att jordbrukspolitiken minskat spannmålsodlingen och ökat vallodlingen (gräs).

Möjligen går det nu åt andra hållet genom att miljöarbetet i systerfrågan om klimatgaser ökar odlingen av etanolvete.

Vem har uppdraget att sätta ner foten i miljömålskonflikter? Vilket är viktigast, övergödning eller växthuseffekt??

Tankar om fortsatt kvävearbete (3)

Ny kunskap om Östersjön påverkar lantbrukets fortsatta kvävearbete

Den internationella expertutvärderingen och SNV:s tolkning av den säger

" … det är inte motiverat med nya generella åtgärder för att minska kväveutsläppen till kustområdena utöver gällande lagstiftning, redan fattade beslut och pågående åtgärdsprogram inom jordbruket. ”

Tankar om fortsatt kvävearbete (4)

Fördröjningsmekanismer alltför outforskade. Tidsserieanalyser i små och medelstora vattendrag visar statistiskt säkerställda N-minskningar.

I de större floderna som mynnar i havet syns dock i många fall inga eller otydliga minskningar i konc.

Summering

HUR eller VAD som odlas avgör

HUR

……det mesta av kväveresan ligger bakom oss

VAD

Vem bestämmer vad som ska odlas…….

MARKNADEN

Påverkas av trender och ny kunskap….

Miljömålskonflikt – Östersjön -Fördröjnings-
mekanismer